

Allianssin lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia: Ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntöne 7.1.2021. Diaarinumero: SMDno-2019-2239

Suomen nuorisovaltuuskunnan kattojärjestö Allianssi ry edistää nuorten osallisuutta yhteiskunnassa sekä kouluttaa, palvelee ja tuo yhteen järjestöissä, kunnissa ja seurakunnissa työtä tai vapaaehtoistyötä tekevät nuorisovaltuuskunnan toimijat. Allianssin jäsenenä on yli 130 nuorisovaltuuskuntaa ja muuta nuorisovaltuuskunnalla toimivaa yhteisöä - käytännössä kaikki Suomessa toimivat nuorisovaltuuskunnan järjestöt.

Kiitämme valiokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Esityksen mukaan sen "tavoitteena on ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja lisäämällä arpajaislakiin tätä tavoitetta tukevia uusia säännöksiä. Lisäksi esityksen tavoitteena on vahvistaa yksinoikeusjärjestelmän kanavointikykyä arpajaislailla säädettyyn rahapelitarjontaan rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen edelleen tehostamiseksi. Esityksellä toteutetaan hallitusohjelman mukainen arpajaislain uudistus rahapelipolitiikan tavoitteiden varmistamiseksi."

1 Allianssin lähtökohdat

Lausunnollamme on kolme keskeistä lähtökohtaa: 1) nuorisotoimialan rahoitus tulisi kattaa nähdäksemme yleisestä budjetista, ei rahapeloiminnan tuotoista, 2) rahapeliongelmat ovat merkityksellisiä myös - ja eri ikäryhmistä erityisesti - nuorille, ja katsomme, että rahapeliongelmaa tulee tehokkain toimin vähentää.

1) Nuorisoalan ja rahapelaamisen kytkös tulee purkaa - rahoitus tulee kattaa yleisestä budjetista. Nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy tulee olla julkisen sektorin tukema yhteiskunnan avaintoiminto, se on luontevaa kattaa yleisestä budjetista. Rahapelitoimialalla ja nuorisotyöllä ei ole asiallista yhteyttä. Rahapelitoiminnan tuotot ovat laskeneet, nuorisotyön rahoitustarve ei. Nykynäkymän mukaan tuotot myös pysyvät korkeintaan nykytasollaan.

Näistä syistä katsomme, että nuorisoalan valtionrahoitus tulisi jatkossa kattaa yleisestä budjetista ja kytkös rahapelitoiminnan tuottojen ja nuorisoalan välillä tulisi näin katkaista. Allianssi ei ota kantaa parhaaseen tapaan järjestää rahapelaaminen Suomessa.

2) Etenkin nuoret aikuiset kärsivät rahapeliongelmissa - myös nuorten kannalta rahapelihaittojen ehkäisy ja vähentäminen ovat olennaisia. Nuoret aikuiset ovat suurin rahapeliongelmissa kärsivä ikäryhmä. THL:n tutkimuksen Suomalaisten rahapelaaminen 2019 mukaan 18-24-vuotiaista rahapeliongelmaisista oli 5,3 % ja 25-34-vuotiaista 4,8 %, kun vastaava luku 15-74-vuotiailla on 3 % (jota voitaneen pitää väestön keskiarvona)¹.

2 Pelihaittojen vähentäminen on tärkeää

Kannatamme sisäministeriön tavoitetta ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja lisäämällä arpajaislakiin tätä tavoitetta tukevia uusia säännöksiä. On tärkeää, että tässä tavoiteltua haittojen vähentämistä tehdään tarkastellen koko tosiasiallista rahapelimarkkinaa.

Veikkauksen toimet ja yhtiölle kohdistettavat veloitteet ovat olennainen osa pelihaittojen vähentämistä, koska valtaosa suomalaisten rahapelaamisesta tapahtuu Veikkauksen peliympäristöissä. Ehdotuksessa mainitut tunnistautuvaan pelaamiseen

¹ “[vuonna 2019] Rahapeliongelma oli yleisin 18-24-vuotiailla (5,3 %) ja 25-34-vuotiailla (4,8 %).” THL (2020) Rahapelaaminen ja peliongelmat – Suomalaisten rahapelaaminen 2019. THL:n tilastoraportti 8/2020. S. 9. Verkkoviite: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139636/Suomalaisten%20rahapelaaminen%20ja%20peliongelmat%202019_tilastoraportti%2017.4.20...pdf Viitattu: 25.1.2021

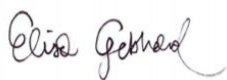
siirtyminen ja Veikkaus Oy:n rahapeliin toimeenpanosta kertyvän peli- ja pelaajadatan hyödyntäminen oletettavasti vähentävät pelihaittoja.

Käsityksemme mukaan kasvava osa suomalaisista pelaa rahapelejä toimiluvattomien yhtiöiden sivustoilla verkossa. THL:n kyselytutkimukseen (2020) vastanneista kertoi, että 77,4 prosenttia heidän kulutuksestaan tuli Veikkauksen peleistä ja loput 22,6 prosenttia yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolelta². Tiedot osuuksista vaihtelevat esimerkiksi sen mukaan, onko lähteenä Veikkaus vai THL, mutta olennaista on, että osuus on merkittävä ja kasvava. Tästä syystä rahapelihaittojen vähentämiseen tarkoitettuja toimia kehitettäessä ei tule tarkastella yksinomaan Veikkauksen toimintaa, vaan koko tosiasiallista pelimarkkinaa. Ehdotuksessa näin on tehty pyrkimällä eri toimin varmistamaan, että entistä suurempi osuus pelaamisesta tapahtuisi valvotussa, toimiluvallisessa rahapeliympäristössä. Ongelmapelaamisen hillinnän kokonaistavoitteen näkökulmasta nämä toimet vaikuttavat perustelluilta.

Yhteenveto:

Kannatamme uudistuksen tavoitteita ja tapaa, jolla tavoitteisiin pyritään kohdentamalla toimia koko tosiasialliseen rahapelimarkkinaan.

Helsingissä 5.2.2021

Elisa Gebhard
Puheenjohtaja

Ilmari Nalbantoglu
Va. toiminnanjohtaja

Suomen nuorisovaltuuskunta Allianssi ry

*Lisätiedot: Ilmari Nalbantoglu, va. toiminnanjohtaja
050 574 1112, ilmari.nalbantoglu@alli.fi*

² emt. s.8